

**DIE *KINDHEIDSEVANGELIE* VAN TOMAS AS 'N
HEROÏESE MITE VAN DIE GOD-KIND JESUS IN
DIE KONTEKS VAN DIE EBIONITIESE VROEË
CHRISTENDOM**

ANDRIES G VAN AARDE

D Litt

ANTIEKE TALE (GRIEKS)

FAKULTEIT GEESTESWETENSKAPPE

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA

Promotor: Prof Dr H F Stander

APRIL 2005

Hierdie studie word opgedra aan al my studente vanaf 1980 tot 2005:

vir lojaliteit oor 'n tydperk van vyf en twintig jaar aan die Universiteit van Pretoria.

Met erkenning vir fasiliteite by instellings verleen waar navorsing vir hierdie studie gedoen is:

- Tantar Institute for Theological Studies, Jerusalem (Israel), Maart 2003
- Katholieke Universiteit Leuven (België), Junie 2003
- Stony Point Center, New Jersey (VSA), November-Desember 2003
- McCormick Theological Seminary, Chicago (VSA), Januarie 2004
- Evangelical Theological Seminary in Cairo (Egipte), September-November 2004.

En erkenning aan:

- Prof dr Hennie F Stander (Professor in Antieke Tale, Fakulteit Geesteswetenskappe, Universiteit van Pretoria) vir raad en begeleiding
- Prof dr Tony Chartrand-Burke (Atkinson School of Arts and Letters, York University, Toronto, Kanada) vir die elektroniese voorsiening van haar ongepubliseerde 2001-dissertasie
- Dr Patrick Chatelion Counet (Katholieke Universiteit Nijmegen, Nederland) en prof dr Patrick J Hartin (Conzago University, Spokane, WA, VSA) vir die evaluasie van hierdie studie.

INHOUDSOPGAWE

1 ~ INLEIDING

1.1	'n Samevattende voorstelling van die <i>Kindheidsevangelie van Tomas</i>	6
1.2	Vraagstelling	7
1.3	Navorsingsplan	11

2 ~ DIE MANUSKRIPTE- EN VERTALINGSGESKIEDENIS

VAN DIE *KINDHEIDSEVANGELIE VAN TOMAS*

2.1	Inleiding	13
2.2	Die geskiedenis van die Griekse manuskripte van die <i>KindEvTom</i>	17
2.3	Die geskiedenis van die vroeë vertalings van die <i>KindEvTom</i>	24
2.4	Teksreproduksie van die Griekse weergawe van die <i>KindEvTom</i> in <i>Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453)	29
2.5	Die redaksionele tendens in die Griekse weergawe van die <i>KindEvTom</i> in <i>Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453)	34

3 ~ DIE GRIEKSE MANUSKRIP VAN DIE *KINDHEIDS-*

EVANGELIE VAN TOMAS IN KODEKS SINAÏTIKUS (GR 453) IN

AFRIKAANS VERTAAL

46

4 ~ TYD, PLEK EN DOEL VAN DIE *KINDHEIDSEVANGELIE VAN*

TOMAS AS GESKRIF MET EBIONITIESE TENDENSE

4.1	Openingsvers as sleutel tot identifisering van konteks	68
4.2	Die Tomas-tradisie en Gnostiese vroeë Christendom	74
4.2.1	<i>KindEvTom</i> , <i>Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 6:4	80
4.2.2	<i>KindEvTom</i> , <i>Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 6:6	82
4.2.3	<i>KindEvTom</i> , <i>Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 6:8	84
4.2.4	<i>KindEvTom</i> , <i>Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 7:2-4	86
4.2.5	<i>KindEvTom</i> , <i>Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 8:1-2; 14:1	90

4.3	Jesus en sy familie en die Ebionitiese vroeë Christendom	93
4.3.1	<i>KindEvTom, Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 5:1	96
4.3.2	<i>KindEvTom, Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 6:2-3	97
4.3.3	<i>KindEvTom, Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 6:8	98
4.3.4	<i>KindEvTom, Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 6:9	99
4.3.5	<i>KindEvTom, Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 9:3	100
4.3.6	<i>KindEvTom, Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 10:2 en 11:1-2 ..	102
4.3.7	<i>KindEvTom, Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 12:1-2	106
4.3.8	<i>KindEvTom, Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 13:1-3	108
4.3.9	<i>KindEvTom, Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 14:2-3	109
4.3.10	<i>KindEvTom, Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 14:4	111
4.3.11	<i>KindEvTom, Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 15:1-2	112
4.3.12	<i>KindEvTom, Kodeks Sinaitikus</i> (Gr 453) 16:3	113
4.4	Bevinding	114
5 ~	DIE KINDHEIDSEVANGELIE VAN TOMAS AS MITE	
5.1	Eksegese is genre-bepaald	116
5.2	Mite-teorie	121
5.2.1	Mite as <i>Kleinliteratur</i>	122
5.2.2	Mite vereis interpretasie	123
5.2.3	Mitiese tyd en historiese tyd	125
5.2.4	Mite as model vir eksistensiële verstaan	128
5.2.5	Tautegorie versus allegorie	134
6 ~	DIE WONDERDADE VAN DIE GOD-KIND JESUS IN DIE KINDHEIDSEVANGELIE VAN TOMAS VANUIT 'N SOSIAAL-WETENSKAPLIKE PERSPEKTIEF VERKLAAR	
6.1	Hermeneutiek van die god-kind mite	138
6.2	'n Sosiaal-wetenskaplike verklaring	139
6.3	Samevatting	143

7 ~	RESUMÉ EN OOP-EINDE	145
	7.1 Die “grootmensagtige” kind Jesus	145
	7.2 Samevatting	152
8 ~	LITERATUURVERWYSINGS	155
9 ~	SUMMARY AND KEY TERMS	173